

nom udjelu zbora i puka. Zbor H. Göranssona divno je izvodio koral na švedskom jeziku i u bogoslužju mise i u bogoslužju časoslova. Posebnu zanimljivost pokazuje pjevanje pučkih popijevki. Zbor najprije pjeva prvu kiticu kao ekspoziciju. Nju nastavlja puk kao Cantus firmus da zajednički završe u veličanstvenom unisuonu u trećoj kitici. Trebalo bi svakako povući paralelu s našim prilikama. I naš jezik kao i švedski posjeduje dinamična svojstva latinskog jezika — prema tome i mogućnost obradbe tekstova gregorijanskim koralom. Osim toga u nas postoji i jedna koralna nacionalna tradicija. U novije vrijeme naš liturgijski pokret zazire od gregorijanskog koralu kao nečega stranoga hrvatskom jeziku. Naša crkvena popijevka nije do sada obrađivana stilom koji bi omogućio u isto vrijeme pjevanje puka s polifonijom zbora. Čini se da bi ovakvu crkvenu glazbenu kulturu trebali i mi usvojiti, jer je visoke umjetničke kvalitete, a omogućuje u isto vrijeme sudjelovanje i zbora i puka.

Preostaje još nešto reći o izboru uprave društva, teme za slijedeći kongres i mjesto održavanja kongresa. Aklamacijom, kongresanti su potvrdili povjerenje dosadašnjoj upravi (Markus Jenny, predsjednik i Philip Harnocourt, tajnik). Kongresisti su odredili da tema za slijedeći sastanak bude: Varijacija u crkvenoj popijevci. Na prijedlog hrvatskih delegata izabran je apsolutnom većinom glasova Dubrovnik za mjesto održavanja slijedećeg kongresa godine 1973. Prve pripreme za održavanje kongresa već su u toku. Očekuje se da će hrvatski glazbeni i drugi stručnjaci dati glavni doprinos slijedećem himnološkom kongresu u Dubrovniku.

Ljubitelj gregorijanske glazbe

Uz 75. obljetnicu rođenja dra Ivana Merza

Mnogi će naši kaolički časopisi spominjati ovih mjeseci ime dra Ivana Merza, bogate ličnosti našeg prijeratnog katolicizma. Mnogo bi se o njemu moglo reći: Mi ćemo se ovdje ograničiti samo na odnos dra Merza prema glazbi.

Dr. Ivan Merz nije bio skladatelj ni uopće glazbeni stručnjak, ali je volio glazbu. Sam je u svojoj mladosti učio svirati violinu i glasovir, a u svome dnevniku nam je ostavio mnoge bilješke, sudove, dojmove o koncertima i operama koje je posjećivao veoma često kao student u Beču i Parizu. Kako se u njemu razvijao religiozni život i njegova ljubav prema glazbi orjentirala se prema crkvenoj, liturgijskoj glazbi. Njegov duboki smisao za katoličku liturgiju razvio je u njemu posebni osjećaj za gregorijanski koral. Priželjkivao je da može svakodnevno prisustvovati svečanoj pjevanoj konventualnoj misi. Kao profesor u Zagrebu često je zalazio ocima franjevcima i drugim liturgijskim obredima koji su bili praćeni pjevanjem koralu. Pripovijeda jedan znanac dra Merza, o. Aleksije Benigar O. F. M.: »Bio je to Božić neposredno prije njegove smrti. Kako je češće k nama zalazio na moljenje časoslova, došao je i za polnočku te godine. Pjevao je zajed-

no s nama redovnicima Božićni matutin. Bilo je tada sve na latinskom pa smo i na polnočki pjevali latinski. Kasnije su nam zbog toga prigovarali u štampi. Ali je Merz u Katoličkom listu napisao članak u našu obranu kao i u obranu latinske liturgije jer je bio njezin veliki ljubitelj.«

U svojoj dizertaciji, koja nosi naslov »Utjecaj liturgije na francuske pisce od Chateaubrianda do danas« često spominje da nam gregorijanska glazba najlakše dočarava nadnaravne stvarnosti u koje vjerujemo. Po svome dolasku u Zagreb objavio je u mnogim našim časopisima članke o liturgiji i tu često spominje i preporuča koral nazivajući ga »glazbom Duha Svetoga«.

Dr. IVAN
MERZ
(1896—1928)

Nekoliko mjeseci prije svoje smrti objavio je u »Životu« (veljača, 1928. g.) članak pod naslovom Gregorijanska glazba. U njemu najprije donosi razna svjedočanstva i izjave francuskih književnika koji su bili posebno oduševljeni koralom i koji ih je često nadahnjivao u njihovu književnom radu. Citirajući izjavu sv. Hildegarde o pjevanju božanskog oficija dr. Merz ovako nastavlja: »Gregorijanska je glazba nastala po uzoru nebeskih melodija i ne možemo si zamisliti drugog nebeskog glazbenog ugođaja. Ta sama Treća Božanska Osoba, Duh Sveti djelovao je na razvoj ove umjetnosti. Zato je i mi katolici moramo više gajiti i više voljeti nego svaku drugu.« Dr. Merz smatra gregorijansku glazbu službenicom liturgije, koja s ostalim umjetnostima tvori harmoničnu cjelinu da uresi sa što više čara hvalu Božju, čije je središte sv. Misa. U zadnjem dijelu članka potiče dr. Merz čitatelje da se zainteresiraju i da zavole gregorijansku glazbu. Liturgijsko-gregorijanski apostolat smatra apostolom mirenja i ljubavi, i citira riječi jednog redovnika koji reče »da se ljudi ne mogu više mrziti kad su ujedinili svoje glasove u pjesmama Crkve«.

o. Božidar Nagy, D. I.